

dávno (r. z. 16. března 1892, čís. 3270 Gl. U. 14170 otištěné na str. 884 ex. ř. vyd. Kompas) tedy před novelisací ex. ř. vykazující nesporně tendenci omezení rozšiřující, nálezný kladný. Za to naprosto nesouhlasí rekursní soud s názorem zastávaným stranou povinnou v návrhu na zrušení o vlastnosti kulečníku jako přísušenství nemovitosti. Zde již se musí spokojiti strana povinná pouhým poukazem na § 252 ex. ř. a 294 až 297 obč. zák. a není třeba se o tom šířiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávněnost a stěžovatelka se pokazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody dovolacího rekursu, které vrcholí v tom, že nebylo provedeno šetření o tom, zda by skutečně výnosnost hostinské živnosti povinného byla značně dotčena ztrátou zabaveného kulečníku. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení, zakládá se rozhodnutí rekursního soudu na okolnostech u soudu známých a neměl proto rekursní soud zapotřebí konati další šetření ve směru naznačeném stěžovatelkou.

Čís. 8505.

Také knihovně zajištěné pohledávky mohou býti předmětem zajišťovacího postupu.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1928, Rv I 409/28.)

Žalující firma domáhala se na žalované, by záznami převodu pohledávky žalované na žalobkyni, povolený podle postupní listiny, byl prohlášen spraveným a přeměněn ve vklad. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. D ů v o d y: V souzeném případě jde o spor o spravení záznamu. Ve sporu o spravení záznamu musí žalobce podle ustanovení § 42 druhý odstavec knih. zák. prokázati správnost pohledávky a právní důvod k nabytí zaznamenaného práva, kdežto žalované straně je volno, by proti trvání zaznamenaného práva vznesla všechny své námitky i tehdy, nepodala-li stížnost do usnesení, záznam povolujícího. Právní důvod k nabytí zaznamenaného převodu pohledávky strany žalované na stranu žalující jest podle náhledu soudu prokázán. Neboť prohlášení na dluhopisu, kterým žalovaná strana ujednání, jejím otcem jako zmocněncem uzavřené, podpisem svým schválivší, postoupila svou pohledávku jako jistotu za dluh svého otce a eventuelně ku krytí snad nezapraveného dluhu, obsahuje v sobě svolení k nabytí knihovního zápisu. Prohlášení to není sice napsáno přesně právnicky, jest sestaveno a napsáno od neprávnicků, avšak již prvý soudce, záznam převodu povolivší, vyložil si je tak, že viděl v něm svolení k nabytí práva k záznamu převodu pohledávání toho na stranu žalující. Vždyť jinak ne-

lze postup ten a eventuelní použití ke krytí nezaplacených účtů provést, než převodem knihovního pohledávání na stranu žalující, a pravdu má strana žalující, tvrdíc, že jinak by prohlášení to pro stranu žalující bylo bezvýznamné, ježto by bez knihovního zápisu nijak nebylo zabráněno žalované straně s pohledávkou tou volně nakládati. Ovšem že pohledávka ta byla postoupena jako jistota, a proto také, třebaže je převedena na žalující stranu, slouží přece jen podle ujednání za jistotu až do úplného zaplacení dluhu otce strany žalované straně žalující, a může ji jako takové po případě býti použito i ku krytí dosud nezaplacených částí dluhu, povaha pohledávky jako jistoty se tudíž převodem na žalující stranu nemění. Nelze však zajisté jak již shora řečeno jiným způsobem za dané situace zajištění, prohlášením tím zamyšlené, ve prospěch strany žalující provést než převodem, a zůstane potom dalšímu jednání mezi zúčastněnými vyhrazeno, jak si dlužnou pohledávku vyúčtují a po případě částečně i jistotou vyrovnají. Že pohledávka žalující strany za otcem žalované strany, která vedla k záznamu převodu pohledávky strany žalované na stranu žalující, dosud tu jest, přiznává strana žalovaná uvádějíc, že pohledávka ta činí něco přes 8.000 Kč. V tomto směru soud vzhledem k povaze oné záznamem převedené pohledávky strany žalované na stranu žalující jako jistoty neshledal potřebu prováděti důkazy o výši pohledávky té, neboť — jak nesporno — pohledávka ta proti otci strany žalované existuje částkou mezi 8 až 10.000 Kč a ručí za ni jak shora uvedeno podle souhlasného ujednání celá pohledávka převedená záznamem. Z uvedeného vidno, že žalující strana prokázala jak pravost pohledávání tak i právní důvod zaznamenaného práva a že tedy vyhověla předpisu § 42 druhý odstavec knih. zák. O d v o l a c í s o u d n a p a d e n ý r o z s u d e k p o t v r d ě l.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í.

D ů v o d y:

Mezi stranami není sporu o to, že se ujednáním ze dne 21. října 1925 měla knihovní pohledávka 15.000 Kč, příslušející žalované straně z dlužního úpisu ze dne 18. února 1925 proti Ludvíku B-ovi, státi jistotou pro pohledávky žalující strany za Ludvíkem B-em z obchodního spojení. Není správným názor, že tato úmluva nemohla býti jinak uskutečněna než převodem pohledávky 15.000 Kč v knize pozemkové na žalující firmu. Zamyšleného účele mohlo býti dosaženo také dáním této pohledávky do zástavy a knihovním vkladem práva nadzástavního pro pohledávku žalující strany. V občanském zákoníku jest upraven jen tento způsob zajištění pohledávky jinou pohledávkou (§§ 454, 1343, 1368, 1373 obč. zák.). Avšak v hospodářském životě a zvláště v obchodě vžilo se zajišťování pohledávek pohledávkami také tím způsobem, že se pohledávka, která má býti jistotou, postupuje věřiteli do majetku, takže se věřitel může přímo z ní bez soudní pomoci učiniti zaplacená, při čemž arci jest povinen, postoupiti postoupenou pohledávku po zaplacení zajištěné pohledávky zpět, po případě vydati postupiteli zbytek postoupené

pohledávky, který zbývá po jeho zaplacení. Není zákonného předpisu, který by nařizoval, že se pro zajištění pohledávky smí užít jenom zástavního práva. Zákon sám uznal zajišťující převlastnění majetku za platné a závazné tím, že v §§ 10 (3) konk. a vyr. ř. upravil jeho účinky pro obor řízení úpadkového a vyrovnacího. Ani postup pohledávek knihovně váznoucích za účelem pouhého zajištění nepřičí se zákonu. Zda se zajištění má státi zřízením práva zástavního, či zajišťovacím převodem, záleží výhradně na vůli stran. V souzeném případě vyložily nižší soudy vůli stran na základě zápisu o úmluvě a okolností dosvědčených svědky úmluvy v ten rozum, že se zajištění žalující firmy mělo státi postupem pohledávky 15.000 Kč do jejího majetku. Nasvědčuje tomu, že v zápisu o úmluvě se mluví výslovně o postupu, hlavně však, že se v něm žalující firmě uděluje právo použití postoupené pohledávky k zaplacení snad nevyrovnaných účtů, čímž jí bylo poskytnuto oprávnění, jež při zástavní smlouvě podle § 1371 obč. zák. nemůže býti platně ujednáno. Za smluvený musí býti pokládán také převod zástavního práva váznoucího pro pohledávku v knize pozemkové, neboť jest pouhým důsledkem postupu pohledávky do majetku žalující firmy (§ 1394 obč. zák.), zvláště když z povahy věci samé plyne, že teprve knihovní zajištění postoupení pohledávky ji činilo způsobilou k použití za jistotu. Tím jest prokázán právní důvod k požadovanému knihovnímu převodu pohledávky 15.000 Kč ve prospěch žalující firmy. Jest jím smlouva stran ze dne 21. října 1925. Podle § 42 druhý odstavec kn. zák. není ke spravení záznamu tohoto převodu, povoleného usnesením ze dne 8. června 1927 potřebí jiného a dalšího důkazu. I v dovolání ještě zastávaný názor, že bylo třeba zabývatí se správností a výší pohledávky žalující firmy za Ludvíkem B-em, a že řízení zůstalo kusým, poněvadž to bylo opomenuto, spočívá v neporozumění právě uvedenému předpisu. Jenom když jest předmětem záznam, jenž má býti spraven, nové zástavní právo, musí věřitel dokazovati jednak pohledávku, pro kterou zástavní právo požaduje, jednak nárok, by pohledávka byla zajištěna zástavním právem. V souzeném případě nejde o zápis nové pohledávky, po případě nového zástavního práva, nýbrž o p ř e v o d knihovně již zajištěné pohledávky. K jeho povolení dostačuje důkaz, že pohledávka byla dosavadní věřitelkou postoupena. Zřejmě nesprávným jest názor, že, nemá-li býti dovolatelka zkrácena, nemůže býti na žalující firmu převedeno více z postoupené pohledávky 15.000 Kč, než činí její pohledávka za Ludvíkem B-em. Postup pohledávky nestal se k zaplacení, nýbrž k zajištění, platnosti úmluvy o zajištění však nepřekáží, že zástava nebo jistota mají vyšší cenu než pohledávka, jež má býti zajištěna. Námitkou, že se knihovním převodem změní právní povaha postoupené pohledávky, miní dovolání, že nebude již pouhou jistotou, jak bylo úmyslem stran, nýbrž částí majetku žalující firmy, a že žalující firma bude moci svého práva zneužití ke škodě žalované strany. Tuto možnost nelze ovšem popřít, neboť ochrana poskytovaná trestním zákonem a odpůřčím řádem může se ukázati nedostatečnou, avšak tato možnost bude následkem

smlouvy a nemůže býti důvodem, by žalující straně byla upřena práva smlouvou přes to jí poskytnutá.

Čís. 8506.

Narídí-li odvolací soud opakování svědeckého důkazu dožádaným soudem s tím, že má býti svědek slyšen i o okolnostech, které nebyly dosud vzaty na přetřes, jde o doplnění řízení podle § 496 čís. 3 c. ř. s. a nelze důkazy, jimiž má býti dokázána správnost nebo nesprávnost nových svědeckých výpovědí, zamítnouti jako novoty.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1928, Rv I 414/28.)

Žalobu o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby,

Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Žalovaný napadá rozhodnutí odvolacího soudu pro rozpor se spisy a pro vadnost řízení, a to právem. Rozhodnutí sporu závisí na posouzení věrohodnosti svědecké výpovědi nemanželské matky Marie V-ové. První soud jí neuvěřil, odvolací soud pokládá její svědectví za pravdivé. Jako jeden z důvodů pro své přesvědčení udává odvolací soud, že také podle svých vlastních výpovědí vrátil se žalovaný po svém prvním narukování do hlavního stanu v Przemyslu domů do Štýrského Hradce, z čehož by ovšem plynula možnost tělesného styku s nemanželskou matkou v kritické době, počínající dnem 25. září 1914, po případě, jak tvrdí svědkyně, dnem 22. října 1914. Avšak všechna udání žalovaného ve sporu shodují se v tom, že po prvé narukoval již dne 3. září 1914 k domobraneckému kádru do Litoměřic, že byl odtud domů propuštěn, že však v polovici září narukoval po druhé k autokáдру do Vídně, odtud byl poslán do Przemyslu a pak již domů nepřišel. Předpoklad odvolacího soudu, že prý žalovaný sám přiznal navrácení se domů po vyklizení Przemyslu, totiž po 21. září 1914, jest v rozporu se spisy. Poněvadž nelze vyloučiti, že tento předpoklad měl podstatný vliv na přesvědčení odvolacího soudu, jest dovolací důvod čís. 3 § 503 c. ř. s. opodstatněn. Výrok prvního soudu o nevěrohodnosti nemanželské matky byl napaden v odvolání žalující stranou pro nesprávné ocenění její svědecké výpovědi. Odvolací soud se usnesl, vyslechnouti ji jako svědkyni znova, a to opět, jak se stalo v řízení před první stolicí, dožádaným soudem. Podle § 488 c. ř. s. má se opakování neb doplnění důkazů v odvolacím řízení, vyjímajíc doplnění místního ohledání, státi přímo odvolacím soudem. Již tím, že se uchýlil od tohoto předpisu a přece se usnesl na opakování důkazu, dal odvolací soud na jevo, že pokládá první výslech